



בית כנסת קיבוץ גלויות
נוסד 1975 רז"ה האזנים זיגד 5 ראשלי"צ



כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "ויקרבו ימי דוד"
ברכת הלבנה
סוזק"ל: ליל שלישי כל הלילה
חזק-חזק-ונתחזק!

דלהי

הדלקת נרות: 16:35
מוצאי שבת: 17:35
מוצאי שבת ר"ת: 18:09

מה יכול יוסף להוסיף לנו?

מנסה: "ויאמר אלהים יוסף ועתה אל תיראו אנכי אכלל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם".

המדרש עומד ומבאר את המילים וידבר על ליבם, אמר להם דברים המתיישרים על הלב, אמר להם: ומה עשרה נרות לא הצליחו לכבות נר אחד, אז נראה לכם שנר אחד יכול לכבות עשרה נרות...

מזה הם נרגעו? זה דברים המתיישרים על הלב? האנשים האלה שקשקו מפחד ובצדק, הם הציעו את עצמם לעבדים, זאת אומרת שבתפיסה שלהם זו האופציה הפחות גרועה, למה כי יוסף היום הוא לא אחד, הוא הרי לא חשב לטפל בהם כמו ידיו, יוסף הוא השליט הכל יכול של האימפריה המצרית, מילה אחת שלו...

מה יש בתשובה הזאת שכל כך הרגיע אותם? התשובה היא שיוסף בא בעצם לשנות להם את ההסתכלות!

עשרה פריטי חומר נגד פריט אחד, אין ספק שעשרת הפריטים ינצחו, אבל יוסף לקח בכוונה דוגמא של נר של שלהבת, כאשר שלהבת מתקרבת לשלהבת היא לא מכבה או הורסת היא רק מעצימה את השלהבת שהיא מתחברת אליה, וזה מה שאומר להם יוסף, אנחנו לא חומר אנחנו הרבה מעל החומר, וכמו שאש יכולה רק להתחבר, אז בטח שאנחנו יכולים רק להתחבר ביחד, לא להילחם.

הוא הביא להם הוכחה שהם לא נמצאים במישור החומרי, מזה שעשרת האחים יחד לא הצליחו לנצח אותו - אדרבא הם בריב איתו גרמו לו רק להתעלות, שום חומר בעולם לא מתנהג בצורה הזו, וזה הסימן שהם עשויים ממה שהוא אחר. שאינו יכול להתכלות מריב עם אחר, רק לגדול מזה, וזה מה שהרגיע אותם...

כולנו בורחים מחיכוכים, מחילוקי דעות, לא נעים לנו להרגיש מתווכחים או מתנגדים, אבל אם רק היינו יודעים איך, איך להרגיש שאנחנו רק מגדילים אחד את השני, אם נבין שכל בירור כזה רק מעלה אותנו למעלה, נחשוש קצת פחות מכל הערה או הארה, ונאמץ קצת הסתכלות של יוסף שבעצם אומר כל דבר יכול רק להוסיף לי... אולי משהו יתווסף גם לנו!! (הרח"ג ניר אריאל שליט"א)

שבת שלום!

אחרי הפיוס שהיה בין האחים ויוסף... אחרי שהם כבר חיים אצלו במצרים שבע עשרה שנה, לא צריכים לעשות יותר מידי ומקבלים מהאח העשיר את כל טוב הארץ, אחרי שבע עשרה שנה של נעימות ופיוס, האבא נפטר ונקבר, ואז נפגשים בפעם הראשונה האחים עם יוסף בלי הצל של האבא...

"ויקראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישממנו יוסף והשכב וישב לנו את כל הקעה אשר נמלנו אתו, ויצאו אל יוסף לאמר אביך צנה לפני מותו לאמר, כה תאמרו ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחסאתם כי קעה נמלך ועתה שא נא לפשע עבדי אלפי אחיך ויבך יוסף בדברם אליו, וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים",

גם אני במקום יוסף הייתי בוכה, שבע עשרה שנה אני נותן לכם מכל הלב, 17 שנה שאני מקווה שאיחינו את הפצעים שאנחנו נמצאים כבר במקום אחר, שהלבבות נקשרו ופתאום מסתבר לי שאתם חושבים שהכל משחק, שזה אומר שהלב שלכם עדיין רחוק, כל כך רציתי להרגיש אחווה, הרי אם הלב שלכם היה פתוח, בטוח שהייתם מרגישים את האהבה, הייתם מרגישים את עומק הקשר, פתאום מתברר לו שמבחינתם כל הנתנה והאכפתיות הכל הצגה... שהלב עדיין סגור...

כל הנסיונות שעשה יוסף הצדיק לאורך השנים לפייסם - הטוב שהשפיע עליהם במצרים, ההסברים ההיסטוריים והאמוניים "לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלוקים" כל זה לא הועיל, ועדיין האחים "סגורים", הם חוששים מנקמה, הם עדיין בתסריטי מלחמה, ובתסריט הזה הוא לא האח הוא האויב, מה עוד נשאר לו כדי להפוך את לבם? וגם אם יעשה נסיון נוסף, זה ישפיע אולי זמנית, אך בסופו של דבר, הכל שוב יחזור על עצמו, הם יחשבו שהכל דיפלומטיה. והמחשבה הזאת מביאה אותו לתסכול, לייאוש ולבכי.

הניתן להתגבר על הבכי? על התסכול מחוסר היכולת להוכיח אכפתיות, מחוסר ההצלחה ליישב את האהבה בתוך הלב, האם יש דרך להוכיח שמה שלא יקרה מה שלא יעבור עלינו תמיד נהיה מאוחדים, בואו נראה איך יוסף

"ויהיו ימי יעקב שני חייו": ולא כתוב "ויהיו שני יעקב" או בדומה לכך, לומר לך כי חייו של יעקב אחידים היו, בדרך אחת הלך כל שנות חייו. (הרש"ר הירש)

סיפרה אחת מבנותיו של הרה"צ ר' אשר פריינד: כשהייתי ילדה קטנה שתייתי מהכוס שבידי, ונשפך מעט מהמשקה על חולצתי - והחולצה התלכלכה. לקח אותי אבי למול המראה ושאל: מה את רואה במראה? "חולצה מלוכלכת!" עניתי. אמר לי אבי "קחי סמרטוט ונקי את המראה!" עניתי, "אני צריכה לנקות את החולצה, לא את המראה!" אמר לי אבי: "נכון מאוד! כך את צריכה לדעת, שבכל פעם שאת רואה דבר לא טוב אצל הזולת, את צריכה לנקות את עצמך ואת מבטך, ולא את הזולת, הזולת הוא רק המראה שמראה לך את הכלוך שלך!"

וכבר אמר הבעש"ט הקדוש: "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו" - כל הנגעים שאדם רואה בחוץ, אלו הם נגעי נפשו...

"אל נא תקברני במצרים": פירש רש"י "אל נא תקברני במצרים", שאין מתי חוצה לארץ חיים אלא בצער גלגול מחילות.

יהודי בא בימים נכנס אצל הרבי מקוצק ז"ע, וסיפר לו שהוא מכין עצמו לעלות לארץ ישראל, שכן הוא רוצה למנוע מעצמו לעתיד לבוא, לעבור את הצער של גלגול מחילות. אביו - קרא הקוצקאי - אביו, עד כמה אדם אוהב את גופו המלא רימה, שהוא דואג לו אפילו לימים שלאחר מותו. (בשפתי צדיקים)

"ויתחזק ישראל וישב על המיטה": אמרו חז"ל, כי המבקר את החולה נוטל אחד משישים מחוליו, עוד אמרו כי דבר זה אינו אלא כאשר מבקר אותו אדם שהוא בן מזלו, אך באדם אחר אינו נוטל מחוליו כלום.

כאשר היה יעקב חולה, רצו להביא לפניו את יוסף, אשר יטול אחד משישים בחוליו, שכן היה הוא היחיד בין האחים אשר היה בן מזלו של אביו וכמו שאמרו חז"ל כי היה מראה פניו דומה לשל אביו.

זהו שאומר הכתוב "ויוגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך", כדי לקחת אחד משישים שכן 'הנה' בגימטריא ששים.

ואז, כאשר ביקרו יוסף, אשר היה בן מזלו, ולקח ממנו אחד משישים שבחוליו "ויתחזק ישראל", כיון שהוקלה קצת מחלתו, "וישב על המיטה", מעתה ישב רק על חמישים ותשעת חלקי החולי שנותרו לו, שכן 'המיטה' בגימטריא חמישים ותשע... (הגאון מוילנא)

"ויברך את יוסף ויאמר האלוקים אשר התהלכו אבותי לפניו... המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים...": היה הגאון מפוניבז' זי"ע תמיד משדל ואומר בדרשותיו: "הילדים הם העיקר, הדור הצעיר הוא תקוות עתידנו!"

באחת הדרשות הצביע על הפסוק הנ"ל ושאל: כתוב, "ויברך את יוסף ויאמר האלוקים אשר התהלכו אבותי לפניו וכו', המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים", ולכאורה אינו מובן, פתח ברצונו לתת ברכה ליוסף וסיים "המלאך הגואל... יברך את הנערים"? היכן כאן בדיוק הברכה ליוסף עצמו? אלא, הסביר בהתרגשות, "הברכה הטובה ביותר בשביל אב יהודי היא כשבניו מבורכים..."

"ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד": לסבול עול תורה (רש"י)

בימי צעירותו הרבה רבי שלום מבעלזא לעשן, ובמיוחד עשה זאת בעודו לומד תורה בבית המדרש. עד שיום אחד היה עד למאורע שבגללו הזיר עצמו מעישון: רבי שלום ישב ולמד, והנה ראה כי אחד מבאי בית המדרש מתכוון לעשן את מקטרתו. מתכוון, הא כיצד? טרח הלה וניקה את המקטרת, אחר פיטם אותה בטבק, ולבסוף הצית והחל מעשן.

בזמן שהאיש טיפל במקטרתו הספיק רבי שלום ללמוד דף גמרא שלם! באותו רגע הניח רבי שלום מידו את מקטרתו שלו ואמר "אם הכלי הזה מסוגל לגרום לאדם לבטל עצמו מלימוד דף גמרא, אין הוא נכנס מעתה לפי!" אמר ועשה. ומהעת ההיא חדל לעשן. (מעשיהם של צדיקים)

"בחרבי ובקשתי": בחרבי ובקשתי- היא חכמתו ותפילתו (רש"י)

מפני מה נמשלה התפילה לקשת?

אומר האדמו"ר מקוצק שכן כאשר דורך האדם את קשתו, ככל שימתח יותר את המיתר, כך יגיע החץ למרחק גדול יותר.

ואף בתפילה כן, ככל שמתפלל אדם בכוונה יתירה, מעומק לבו ובדבקות, עולה התפילה גבוה יותר ויותר ובוקעת שערי רקיע. סגולתה של התפילה כמו סגולתו של החץ תלויה במידת ההשקעה.

"איש אשר כברכתו ברך אותם": בספר "אמרי בינה" לרב אהרן ויינשטיין זצ"ל שואל הרי כל הפרשה קודם מתארת את התוכחות שיעקב הוכיח את בניו, וא"כ לאיזה ברכה התורה מתכוננת באומרה "איש אשר כברכתו ברך אותם"?

התשובה היא: הברכה הכי גדולה לאדם היא התוכחה שהוא מקבל, ולמשל איש אחד נכנס לאולם חתונות לאחל מזל טוב לידידו, ועל החולצה שלו מאחורה נמרח בטעות טחינה, אם אף אחד לא יאמר לו כלום, רק כמה אתה נראה טוב, אך כשיוודע לו לבסוף מה יש לו על הגב יתבייש מאד, אך אם מישוהו יגיד לו, סליחה...יש לך לכלוך על החולצה! כמה יודה לו על שהצילו מבושה.

כשאדם מקבל תוכחה צריך להרגיש שעשו לו את הטובה הכי גדולה! כך יוכל להשתנות, כך יוכל לעלות על דרך המלך, מה יועיל לו שכולם יחמיאו לו והוא ישאר קטן או ישאר בחוץ??

"ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים": מפרש רש"י:

שיעקב ביקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. מבאר רבינו בחיי: יעקב אבינו ראה שבכל שמוותיהם של י"ב השבטים לא מופיעות האותיות ח', ט', אותיות המרמזות חלילה ל"חטא".

משום כך אמר יעקב בליבו כיון שלבני אין חטאים, ראויים הם שאגלה להם את מועד הגאולה השלמה. אולם נסתלקה ממנו השכינה. התבונן יעקב שגם האותיות ק', צ' המרכיבות את המילה "קץ" לא מופיע בשמוותיהם. הבין יעקב שאף שאין בהם "חטא" אין הקב"ה חפץ שידעו את ה"קץ"...

דבר נוסף: מדוע מופיעה המילה "יקרא" באות א', היה צריך להיות באות ה' - יקרה? אלא יש לבאר כך, ה' תובע מאתנו להתקרב אליו יותר ויותר, עוד מצוות, עוד מעשים טובים, אם אנו יודעים לבוא להיכל המלך מעצמנו - הנה מה טוב, ואם לא - חלילה יש לה' אמצעים לא נעימים לקרבנו אליו... זהו "אשר יקרא" - כלומר ה' יקרא לכם באחרית הימים אם לא תבואו מעצמכם, כל אחד יודע ומבין שכאשר באות עליו צרות זה סימן שה' קורא לו!

לדוגמא: כשאדם נוסע ברכב ונדלקת נורה אדומה המעידה על חוסר בשמן, הלך האדם לחשמלאי שינתק לו את החוט! ומאז הנורה לא מציקה לו, אך יום אחד המנוע "הלך"!

כשה' שולח לאדם חולי ואינו חש בטוב, אז פעם היו רצים לבית הכנסת ואומרים תהלים ואחר כך לרופא, ואילו אנו רצים תיכף רק לרופא. כלומר מכבים מיד את "הנורה האדומה", איך מוחקים את הקריאה מה' על ידי אנטיבייטיקה? מדוע אתה רץ לרופא? וכי הוא עשה אותך חולה? לך לדבר עם מי שעשה אותך חולה!

"יששכר חמור גרם": ב"בעל הטורים" מביא מדרש שקולו של החמור גרם ללידת יששכר, כי לאה שמעה את קול חמורו של יעקב, והבינה שיעקב הגיע, ויצאה לקראתו והביאה אותו לאהל שלה ונולד יששכר. שאל רבי גדליה אייזמן זצ"ל מה התורה באה לרמוז לנו כאן דבר זה, שקולו של החמור גרם לידת יששכר?

התשובה היא: לפעמים נדמה לבן אדם בכל מיני הזדמנויות, מה אני כבר יכול לעשות, מי אני ומה אני? עליו לזכור, הנה מי גרם ללידת שבט יששכר, אשר ממנו יצאו חכמים וסופרים, יודעי בינה לעיתים? נעירת חמור! ומה כבר שווה נעירת החמור? והנה התוצאה "יששכר"!

סיפר רבי דב יפה שליט"א: באחת הערים במרכז היתה חנות שבחלון הראווה שלה, היו תלויות תמונות לא רצויות, למשון עיני הקונים, יום אחד בעל החנות שם לב שבחור אחד שומר מצוות, עובר על יד החנות ומסובב את ראשו לבל יכשל בראייתו, בעל החנות השתומם, הוא לא הכיר מישהו שלא העיף מבט, כל כך התרגש והחל לחשוב כנראה שיש לו דבר שיותר מושך אותו, והחל להתעניין ביהדות, ולאט לאט התקרב, ושב בתשובה שלימה, ולא עוד אלא הקים מוסד ללימוד יהדות, שרבים התקרבו על ידו לה' ולתורתו. ומה גרם לכל זה? מעשה קטן לכאורה של הטיית הראש!

אמר רבי דב יפה שליט"א: מי יודע אם לא היה מטה ראשו, על מה היה נתבע אותו בחור בשמים, על אי הטיית הראש, או על מוסד של לימוד יהדות שלא הוקם בזכותו??

"מאשר שמנה לחמו": איתא במדרש שאשר עומד על פתח גיהנום וכל מי שיודע משנה הוא מצילו. "שמנה" אותיות משנה.

"ויהיו ימי יעקב שני חייו שבע וארבעים ומאת שנה":

יצחק חי 180 שנה, ויעקב בנו חי 147 דהיינו: 33 שנים פחות. חז"ל מביאים שעל כל מילה שהתלונן בפני פרעה הורידו לו שנה אחת ("מעט ורעים היו...") ללמד שאדם צריך לקבל את הייסורים באהבה.

בעל הטורים מביא סיבה שנייה לכך: שכיוון שקילל את רחל (כשלבן חיפש את התרפים אמר יעקב "את אשר תמצא את אלוך לא יחיה") ובעקבות כך מתה רחל. יש לנו כלל: "קללת חינוס לו תבוא" - אדם שמקלל סתם את חברו, הקללה תחזור אליו, ויעקב אבינו אמר: "לא יחיה". יחיה בגימטריה = 33, לכך הורידו לו 33 שנים מחייו.

כמה צריכים להיזהר מחטוא בלשוננו... יש סיפור עם שמביא נוסף על הזהירות של הוצאת קללה מהפה: איש חכם, ישב תחת עץ. ניגש אליו בחור, אשר שמע כי האיש היה אדם בעל שיעור קומה. החליט הבחור לבחון את שליטתו העצמית של החכם.

עמד הבחור מול החכם והחל לקללו. הוא השתמש בכל מילות הגנאי הקיימות עלי אדמות - אך ללא הועיל. החכם לא הגיב... לאחר זמן מה, התעייף הבחור המקלל והלך לדרכו. לאחר מנוחה קצרה, הוא חזר לסיבוב שני של קללות. הפעם הוא הוסיף קללות על משפחתו של החכם והטיח בו את כל מילות הפגיעה שיכל להעלות בדעתו. אך שוב, לא הייתה שום תגובה מהחכם.

הבחור התעייף מאוד, פנה לחכם ואמר: "אני קיללתי אותך בכל דרך שיכולתי לחשוב עליה, אך אתה לא החזרת לי כלל וכלל?". החכם הביט אליו למעלה וענה בשאלה: "אם מישהו נותן לך מתנה, אך אתה מסרב לקבלה, אזי, אצל מי נשארת המתנה?". "אצל האדם הנותן", השיב הבחור. "אם כן, אני מסרב לקבל את הגידופים שלך!", ענה החכם. הסתובב הבחור והלך...

יעקב אבינו הפסיד 33 שנה מחייו, כאשר אלו יכלו להיות השנים היפות שבחייו, כל בני משפחתו על ילדיו ונכדיו מסביבו ובנו אהובו שליט בארץ... הוא הפסיד אותן בשביל קללה אחת...

"שכל את ידיו": ביאר הרב מקומיות ז"ל: שאחד שאל לאביו למה היה צריך יעקב להפוך את ידיו, היה יכול לומר תבוא לכאן ולכאן, ולמה היה צריך להפוך את ידיו.

אלא היתה כאן מחלוקת בשיטות בעבודת השם, יעקב אבינו היתה לו שיטה שאם אני אווז אחת מהשני, אני הופך את עצמי ולא אומר לשני להתהפך, מכאן שצריך ללמוד לשבור את טבעך והרגלך אבל לא תכריח אחרים להשתנות, כמו שאומרים לפני הנחת תפילין של ראש ויד, כי היד הוא נגד הלב והראש הוא נגד המוח, ולזה בראש יש ארבעה בתים וביד שהוא נגד הלב פרשיה ארוכה אחת. ולמה? כי אפילו אם במוח יש הרבה שיטות, זה אווז כך וזה אווז כך, כל אחד מותר לילך לפי שיטתו, אבל זה צריכים להכניס בראש שיש הרבה שיטות, ומותר ללכת כל אחד לפי שיטתו אבל בלב צריכים להיות אחד.

הגאון ר' חיים מוואלוז'ין זצ"ל אומר היות ואם אני עומד מול החבר הרי שיד ימיני הוא נגד שמאלו ושמאלי נגד ימינו, והנה מעלות נקרא ימין והחסרונות נקרא שמאל, כשאני מסתכל על השני צריך לראות מיד את הימין, את מעלותיו, כמו 'שכל את ידיו' בימין שלי לראות את ימין שלו, לדון את כל האדם לכף זכות, ולחשוב אם אני הייתי עושה את זה כמה אלפי תירוצים היו לי, ואם חברך עשה את זה אין לך תירוצים עבורו להצדיקו.

"וידגו לרוב בקרב הארץ": כתוב בחז"ל שבירכם יעקב

"וידגו" שיהיו כדגים, בספר "לב ישראל" מביא בשם חכם אחד: מה המעלה המיוחדת בדגים? "דג" אם הוא כשר מתחילת בריאתו, שנולד עם סנפיר וקשקשת, תמיד ישאר כשר ואין מה שיכול לפסול אותו מכשרותו, מה שאין כן "בהמה" הגם שנולדה עם סימני כשרות עדיין יכולה להיפסל או על ידי שתהיה טריפה או נבילה וכיוצ"ב. ואת זה איחל יעקב לבני יוסף שתהיו בזה כדגים, נולדתם כשרים ותישארו תמיד כשרים באותו מצב בלי שום פסול.

"ויאמר אליהם יוסף אל תיראו כי התחת אלוקים אני ואתם חשבתם עלי רעה אלוקים חשבה לטובה":

בספר עשרה למאה, מבאר דברי יוסף שענה לאחיו התחת אלוקים אנכי, כי אחיו מכרו אותו וחשבו לרעה והקב"ה חשבה לטובה, ואם יוסף ירצה לנקום בהם אינו יכול, כי התחת אלוקים אני, כי רק הקב"ה יכול לעשות שמרעה יצא טובה, אבל אני בשר ודם ואם אעשה רעה מי מבטיח שיצא טובה א"כ אינו מן המידה שאנקום.

"לא כן אבי": אנו למדים על מעלת השתיקה משני בני יוסף.

בזמן שהסבא משכל את ידיו, יכל מנשה לומר: "סבא, טעית! אני הבכור, שים את ימינך כאן על ראשי", אך הוא שותק. כשיוסף מתערב ואומר לאביו "לא כן אבי כי זה הבכור שים ימינך על ראשו" יכל אפרים לומר: "אבא, מדוע אתה מתערב? סבא יודע מה הוא עושה" - אבל הוא שותק.

משל נפלא: בעיר העתיקה בירושלים עמד ילד עם מגש ועליו כעכים חמים למכירה. אחד הסוחרים זיהה שהמגש מזהב והוא עתיק יקר המציאות, וכיוון שהבין שהילד שמחזיק בו איננו מבין את ערכו, אמר לו: "ילד, אם אתה רוצה אני אקח ממך את המגש ואתן לך 100 שקל", הילד אמר בלבו אם הוא רוצה 100 כנראה זה שווה לפחות 200 והשיב בשלילה. הוא החליט לבדוק עד כמה האיש רוצה את המגש ואמר לו אם אתה רוצה - נעשה החלפה, תביא את החמור שלך וקח את המגש.

האיש מיד הסכים ואז הבין הנער שמגש כזה כנראה שווה כמה אלפים... והוא סירב אלא אם כן איש שיחו יראה לו כיצד עושה חמור?... והאיש החל לנעור כחמור. הבין הילד שאם הוא מוכן בשוק הומה אדם לנעור כחמור, משמע שמה שבידו שווה כנראה כמה עשרות אלפים... והוא אמר לאיש: "תשמע, לא ככה, חמור עומד על שניים? האיש מיד התכופף על ארבע והחל נוער בקולי קולות בזמן שתיירים מתקבצים ומצלמים ומסריטים את האיש... אמר אותו הנער אם זה מוכן לבזות את עצמו כך, משמע שיש לי כמה מיליונים ביד.

אמר הילד לאיש: "שמע! אתה יכול לקום... אני עם חמורים לא עושה עסקים". חשב האיש ואמר לעצמו: "איזה טיפש אני, אילו הייתי שותק המגש היה אצלי כבר. נערתו כחמור - נשארת חמור".

כן הוא הנמשל: לא פעם אנו נתקלים באנשים שיש לנו הרבה מה לומר להם... או בשעת קטטה ומריבה אנו חושבים שיש לנו מה להגיד כאן. עלינו לדעת שאם נדבר - נצא בסוף טיפשים. תשתוק - תצא חכם. גם מנשה וגם אפרים יכלו לדבר אבל הם העדיפו לשתוק ולכן עד היום כל בית בישראל מברך את ילדיו בהם.

"וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול": מפרש רש"י שראה יששכר כי ארצו ארץ מבורכת,

וטובה היא להוציא ממנה פירות יפים ולהתעשר עושר רב, "וויט שכמו לסבול" - עול תורה. וכאן כל אחד שואל את עצמו: אם הוא רואה את נחלתו אין היא פורחת, מדוע הלך להקדיש את חייו לתורה ולהסתפק במועט?

ותירץ החפץ חיים זי"ע במשל לשר אחד שהפליג באוניה מפוארת ויפה, ומלחיה לבושים בהידור רב, טייל השר על סיפונה, הביט סביבו ועינו לא שבעה מלראות את היופי סביבו. ביקש השר ללמוד כיצד נוסעת האוניה, הורידו רב החובל לבטן האוניה ומה רואות עיניו? חדרים מפויחים ובהם מכונות פועלות ברעש גדול, ואת המכונות מפעילים מלחים בלבוש מפויח ומלוכלך בשמן ובדלק...

הסביר לשר רב החובל: מכונות אלו הינם לב ליבה של האוניה, הם הפועלים לנסיעתה הבטוחה. חשב השר לעצמו: אין זה נאה ויאה כי באוניה כה מפוארת, נאה ומשוכללת, יהיו חדרי המנועים המפעילים אותה כה שחורים ומלוכלכים, ולבוש המלחים יהיה כלבוש הקבצנים, קרוע ומטונף...

ציוה השר על רב החובל לנקות מיד את כל המנועים והמכונות, ולצבוע את החדרים בצבע יפה, ולא לטנפם יותר בשמן ודלק... נבהל רב החובל מאוד, וניסה להסביר לשר שלא הבין מימינו ומשמאלו בנושאי המנועים ומכונות, שאם לא יהיו במכונות שמן ודלק אין האוניה נוסעת כלל... ואפשר להציגה במוזיאון בלבד...

כן הוא גם הנמשל: עולמנו היפה מבורך בעצים יפים ובמעיינות מפכים, בריאה נפלאה מאוד! מה רבו מעשיך ה', כולם בחכמה עשית! אולם קיומו של העולם תלוי ועומד על התלמידי חכמים. כמו שנאמר במשנה בתחילת אבות: על שלושה דברים העולם עומד על התורה וכו'. ואם החכמים כל הזמן יתקנו ויפארו את בגדיהם ובתייהם, ולא יהיה להם פנאי ללמוד ולהחזיק את העולם, על מה יתקיים העולם?! ולכן כל העולם ניוון מרבי חנינא בן דוסא, בגלל שרבי חנינא די לו בקב של חרובין מערב שבת לערב שבת, ויש לו את כל הזמן לעסוק בתורה ועל ידי זה להחזיק את העולם.

"יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתיים וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עובד":

יששכר, שהוא הסמל ללומדי התורה. הוא מטה שכמו לסבול עולה של תורה. את ההקדמה והעול של לומדי התורה, מסביר החפץ חיים במשלו: עשיר גדול סוחר באבנים טובות נסע למדינה רחוקה כדי לסחור באבנים טובות. לפני צאתו לדרך הצטייד בשלושת אלפים רובל לצורך המסחר ובעוד ארבע מאות רובל להוצאות הדרך.

משהגיע למחוז חפצו רכש סחורה בכל הכסף שהיה לו ולא נותרו בידו אלא מאתיים רובל המוקצבים לנסיעה בחזרה. כאשר ביקש לצאת לדרכו בחזרה הביתה בא אליו אחד הסוחרים והציע לו אבנים יקרות מאוד במחיר זול במיוחד.

הסוחר השיב לו שכבר הוציא את כל כספו ואין באפשרותו להיענות להצעה המפתה. הפציר בו המוכר וביקשו שלכל הפחות יאאות לראות את האבנים ואז יבין שאין כמותן בכל העולם. כאשר הראה לו את הסחורה, נוכח הסוחר לדעת כי לפניו הזדמנות יוצאת מן הכלל. שווי האבנים הללו הגיע לסך של כמה אלפי רובל. עקב עלילות שקר שהוציאו עליו, נאלץ המוכר להיפטר במהירות מהסחורה שלו, לפני שיחרימו את כל רכושו ונתרצה למוכרן במחיר מוזל מאוד.

הסוחר העשיר היה נבוך, מצד אחד הבין שתהא זו שטות מצידו להחמיץ הזדמנות נדירה זו, מאידך גיסא. אם ייתן לו את שארית כספו, לא יהיה לו כסף להוצאות הדרך. לאחר עיון מדוקדק הגיע למסקנה שאין לוותר על ההזדמנות הנפלאה שניתנה לו להתעשר. באשר להוצאות הדרך – אמר העשיר – בלאו הכי השהייה בדרך הינה דבר זמני. קיבל על עצמו להתנהג בתקופה קצרה זו בצמצום גדול, וכאשר חשב כן עשה נתן למוכר את רוב כספו. השאיר לעצמו עשרים רובל להוצאות הדרך ההכרחיות ביותר, ובתמורה נתן לו המוכר תיבה קטנה ובה האבנים היקרות.

הסוחר העשיר יצא לדרכו הביתה. כאשר היה בא למלון לחניית ביניים, לא ביקש אוכל טוב כדרך העשירים גם לא ביקש חדר מיוחד עבורו כדרכו תמיד, הוא לן ואכל עם העגלונים העניים באולם גדול ומשותף לכולם.

באחת האכסניות פגש אותו עשיר אחד ששאל אותו: "האם אין כבודו פלוני בן פלוני?" ויען לו "כן אני הוא", ויאמר לו: "א"כ, איך זה ייתכן שהינך נמצא בין העניים, הלא דרכך להימצא במקום מגורי העשירים?" ענה לו הסוחר: "הלא ידעת היטב כמה עמל ועגמת נפש אדם מוכן להוציא על ריוח של מאה רובל. דע לך שאני מרוויח ע"י הויתור על חיי רווחה בדרך, אלפי רובלים". ואז סיפר לו את אשר הזדמן לו ולבסוף הראה לו את האבנים היקרות שקנה. כשראה העשיר את האבנים אמר: "אמנם כן, השכל האמיתי מסכים עם מה שעשית. אבל עדיין אני מתפלא איך יכולת לקבל על עצמך תנאי חיים כה גרועים, הלא ידעת את טבען המפונק והענוג?" ענה הסוחר: "באמת מפעם לפעם תוקף אותי דיכאון גדול, אבל כאשר זה קורה לי אני פותח את התיבה ומתבונן באבנים המאירות ומיד אני מתעודד ושמח".

כך גם לומדי התורה, כאשר הם מתבוננים בייקרה של התורה ובשכר הטוב הצפון ללומדיה, הם מתעודדים ויש בכוחם להתגבר על כל הקשיים. (מורשת אבות)

"ויקרב ימי ישראל למות": אומר האור החיים הקדוש: משל למלך שנתן לעבדיו מחצבים של יהלומים כדי שיעשו לו אבנים יפות. המלך אמר שיבוא בעוד עשרים שנה לקחת את האבנים. מובן שאף אחד לא התחיל מיד בעבודה, כי הרי אפשר להתחיל גם בעוד עשר או חמש עשרה שנה, מה בוער?

זאת הסיבה אומר האור החיים שה' נתן בתחילה לבני אדם קרוב לאלף שנה לחיות, והיום בקושי שבעים, שמונים שנה. מה קרה? בהתחלה ה' נתן מאות אלפי ימים לאנשים וכל יום הוא כמו אבן יקרה שצריך ללטש וליפות אותה.

מה עשו אנשים? אמרו לפנינו אלף שנה, אז מה בוער? נתחיל אחר כך! לכן נתן ה' לילדיהם פחות ימים וראו שצריך לעבוד מהר כי אין הרבה זמן. וצדיק כמו יעקב אבינו בא עם כל הימים, מלאים ומנוצלים ומלוטשים יפה, וזהו ויקרבו "ימי" ישראל למות.

מסופר על תלמיד אחד שלא רצה ללמוד, ורבו ניסה ללמדו ללא הצלחה, מה עשה? קרא לילד ואמר לו: אתה לא לומד כי אתה צעיר ונדמה לך שיש לך עוד הרבה זמן! אני אמחיש לך את הימים שעוברים. בכל יום שלא תלמד אני אדפוק מסמר בקיר. לאחר שעברה שנה קרא הרב לילד והראה לו את כל המסמרים. בזכות שלוש מאות שישים וחמש יום! הבין הילד את המשמעות והחל בוכה. מה לעשות? איך אפשר לשפר? אמר לו הרב: מהיום תתחיל ללמוד, בכל יום שתלמד אוציא אני מסמר מהקיר!

לאחר שנה קרא לתלמיד ואמר לו: ראה, אין יותר מסמרים! שוב בכה הילד ואמר: אבל החורים נשארו!... כל יום שלא מנוצל כראוי זה חור!!

"זבולון לחוף ימים ישכן והוא לחוף אוניות וירכתו על צידן" מעשה בעורך דין מוצלח שניגש אל הראש הישיבה הרב שמואל בירנבוים זצ"ל, וסיפר לו שיש בידו מאתים אלף דולר, והוא חפץ לעשות שותפות יששכר וזבולון עם איזה אברך טוב. ראש הישיבה מסתכל לו ישר בעיניים ושואל אותו: יש לך את זה במזומן? והלה עונה לו: כן. מזדעק ראש הישיבה: "אם כן, אין לך שום היתר!"

עורך הדין הביט בראש הישיבה בחוסר הבנה מוחלט - אין לי שום היתר לעשות מה? וראש הישיבה מרעים עליו בקולו: "אין לך היתר להמשיך ולעסוק בפרנסה משום שיש לך די והותר לפרנסתך! עכשיו שב אתה ותתחיל להתמיד. בשביל מה אתה צריך לעשות עסקאות של יששכר וזבולון עם אחרים, לך ללמוד בעצמך!..."

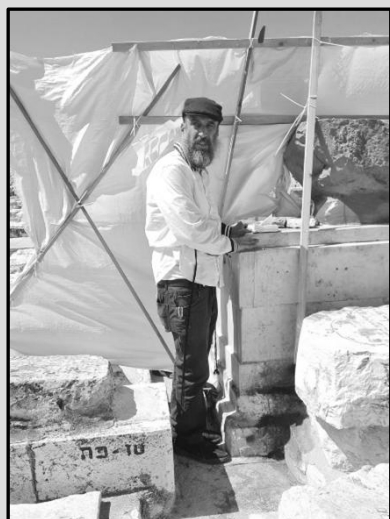
זה היה סגנונו, אלו היו התשובות שהשיב לשואליו. ובאמת אותו עו"ד שהיה חשוב מאוד בתחומו לקח את הדברים ללב. בשלב הראשון למד כמה שעות בבוקר ובערב, והיום הוא לומד כל היום. וכל זאת משום שראש הישיבה אמר לו: "אינני יכול להתיר לך להתבטל מלימוד, עליך לשבת וללמוד!"

קדמי ביטוחים

המרכז הארצי לביטוחים
ביטוח רכב

חיים. פנסיה. משכנתא
תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה
מחלות קשות. בריאות. סיעוד.
5 דקמ אלא אלמ ואקמאליס פירוט

2770 * מתקשרים ומרוויחים...



לע"נ: ר' משה בר ג'ימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מכלוף בן חסיבה
מיכל בת רינה
ז'קלין בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת
אראלה בת לילי
אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה
יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
ויצחק ונונו ומשפחתו